

posojilnice okolnost, da imate v okraju slučajno že hranilnico, katere vodstvo je tudi v slovenskih rokah. Bodite prepričani, da posojilnica, katera ima namen posojevati le na osobni kredit, prav nič ne škoduje hranilnici, katera se naj bavi le s hipotečnim kreditom in sprejema po večini le pupilarne hranilne vloge, med tem ko se naj staka v posojilnico krožeč denar in pa denarni prislužki nižjih stanov. Vsaj je vendar dokazano, da baš tam, kjer imamo poleg hranilnice tudi posojilnico, oba zavoda v nekaki zajemnosti prav lepo napredujeta, ako složno in sporazumno delujeta in da dosejata oba tem lažje oni namen, katerega so imeli pred očmi njuni osnovatelji. V tem oziru lahko navedemo Celje, Slovensko Bistrico na Štajarskem in več krajev v drugih slovenskih pokrajinah. Ravno ta poziv pa nič manj ne velja tudi drugim našim okrajem ob jezikovni meji na levem bregu Drave.

Izgovor pa, pri nas manjka zmožnih moči ali naš kraj je reven, ni povsod dovolj merodajen. Le oglejmo se nekoliko pri naših sosedih, kako stoji stvar tam in pri kakih okolnostih snujejo oni zavode. Treba je le dobre volje, nekoliko poštvalnosti in pa enkrat za vselej, to je v začetku poslovanja, temeljitega poduka, katerega se dobi baš od Zveze, pa tudi od drugih že obstoječih večjih denarnih zavodov.

Prepričani smo, da se da vse to najti in upamo, da bomo mogli prav kmalu pozdraviti veselo vest, da se začnejo snovati vsaj v prvo navedenih dveh okrajih, v katerih smatramo to za najbolj potrebno, slovenske posojilnice po navodilih Zveze slovenskih posojilnic v Celji. Potem bomo imeli zavest, da smo s svojim nasvetom pravo zadeli in tudi nekoliko koristili. Bog daj!

Domoljubne želje.

Znano je po celi avstrijski državi, kako gorko bije slovensko srce v ljubezni do cesarja in cesarske hiše. Zato se ne bo nikdo čudil, da se je v slovenskih krogih začela mnogokje izražati lepa želja, da bi tudi med nami Slovenci stalno začel bivati kak ud naše presvetle cesarske rodovine. To bi bila nova vez med Habsburžani in Slovenci. Nikdo bi se potem ne mogel staviti med prestol in Slovence, ampak naše želje in čustva bi se lahko javljala na najvišje mesto vedno po poti, na kateri ne leži od nobene strani niti senca nezaupanja.

ta sfinga pomenja? in zakaj so jo tu sem postavili? ne moremo določno odgovoriti; nekteri menijo, da je sfinga nagrobni spomenik najstarejšega kralja; drugi pa trdijo, da zaznamujejo mejo med hudobnim in dobrim bogom; v puščavi je namreč vladal (po poganstvem mišljenju) hudobni bog in zato so napravili to milo, prijazno človeško lice, ki bi naj pozdravljalo dobrodejno solnce ali tistega boga, od ktere ga človeku prihaja vse dobro. Poleg tega spomenika nahajajo se tudi razvaline velikega paganskega templja.

To so torej najstarejše človeške zgradbe, postavljene več ko 3000 let pred Kristusom; tudi egiptovski Jožef in Mojzes sta jih že gledala; zato sem bil vesel, da sem jih tudi videl; sicer pa ni bilo prijetno, hoditi tam po peščinem in razgretem puščavinem tlaku, pri silni vročini. Potem pa še ubogi beduini tujca nikakor pri miru ne pustijo: ponujajo mu kamele in osle za jahanje, pa še razne druge reči; kamela, ker previsoka, morala se je na kolena spustiti, da sem se mogel na sedlo vstati; pa jahati ni lahko, ker se mora jezdec preveč zibati, in dobi zato, ako ni navajen, tudi morskoro bolezen, koje sem pa že itak sit bil; Nemci tudi radi tega imenujejo kamelo — ladijo v puščavi. Nikdar pa ne pozabim nekega rujavega dečka, ki me je tu pri piramidah dovolj nadlegoval; iz začetka

Sprava?

Vlada namerava začeti z novimi pravnimi poskusi med Čehi in Nemci, ker s prejšnjimi ni nič dosegla. Čehi se pogajanju ne bodo ustavljali. Odposlali bodo izvestno svoje pooblaščenke k pravnemu pogajanju, kjer se bo že vršilo. Ali se bo pa pri Nemcih našlo kaj zmernih mož, ki bi se hoteli odkritosrečno pogajati in potem spraviti s Čehi, je veliko vprašanje. Kako bi pa potem Wolf živel, če ne bi smel več rogoviliti in za to rogoviljenje dobiti velikih denarnih podpor! Sedaj še vse kaže, da bodo tudi novi pravni poskusi brezvspešni.

Deželni zbori.

Sedaj so sklicani tudi isti deželni zbori k zasedanju, ki se doslej niso bili in sicer tirolski na dan 11., goriškogradiški, tržaški in istrski pa na dan 15. t. m. Kot vzrok, da se ti niso tako dolgo sklicali, se navaja, da so se na Tirolskem pogajali Nemci, da bi Italijani zopet vstopili v deželni zbor, v Goriškem je grof Coronini odložil mesto deželnega glavarja, v Trstu še vedno niso mogli dobiti zatrdila, da bi italijanski pouličnjaki ne pljuvali na slovenske poslance, a v Istri so iskali mesta, kjer bi italijanski paglavci zopet pljuvali. Našli so sedaj mesto Koper.

Nemška vzgoja.

Na ljubljanski realki se vzgojujejo dijaki v tako strogo nemškem duhu, da se mora s to vzgojo sedaj baviti tudi deželno sodišče v Ljubljani. V preiskavo je zapletenih 55 dijakov in 2 profesorja, seveda sami Nemci. Nemški profesorji na ljubljanski realki se sploh radi bavijo z nemškonacionalno agitacijo, na čelu jim dr. Binder, ki bi že dolgo ne smel več jesti državne kruha.

Slovenec-kardinal.

Z vso resnostjo se zopet poroča iz Rima, da bode začetkom meseca maja imenovano osem novih kardinalov, med njimi tudi naš štajarski rojak nadškof goriški dr. Jakob Missia. Bil bi potem dr. Missia prvi Slovenec, ki je dosegel čast kardinalsko.

Dopisi.

Iz Žalca. (Za blagor kmečkega stanu.) Dne 31. oktobra 1897, se je po prizadevanju gosp. Ivana Kača ustanovila v Žalcu kmetijska zadruga. Eno leto deluje

mi je ponujal vode iz svojega egiptovskega vrča; ko pa vidi, da ne kupim, (dasiravno sem bil silno žejen), začne prositi in beračiti; zavrnem ga dva-trikrat — vse zastonj; sledi mi kakor moja lastna senca, kamorkoli stopim; grem v gostilno kake četrte ure pred piramidami črno kavo pit, on me potrpežljivo zunaj čaka; vsedem se na voz in se naglo peljam proti Kajri, pa ubogi deček ne odneha; joče se sicer in milo javka, pa za mojim vozom še vedno vztrajno leti; zato sem bil nazadnje le premagan, dasi sem bil trdno sklenil ničesar mu dati, ker sem vedel, da bi s tem še le več beračev privabil; vrgel sem mu nekaj drobiža in na mah se je umiril: lice se mu je raztegnilo in oveselilo. Iz tega dogodka pa lahko posnamemo ta-le nauk: Koliko več premore torej vztrajna, goreča molitev in prošnja pri Bogu, ki je neskončno dobrotljiv in usmiljen!

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Srce ji je raztrgano smrtno žalosti, a v glavi rodile so se ji misli in stoterni načrti, na kakov način hoče rešiti kraljevo rodovino, ko se odslovi od sirotišnice. Vsi so spremljali njen odhod s solzami in iskrenimi željami,

sedaj že ta kmetijska zadruga, in nje udje smejo na to delovanje biti ponosni. Predstojništvo zadruga je priredilo na večih krajih shode s podučljivimi govori in uspeh je bil, da so koj prvo leto naročili kmetovalci pri zadrugi 759 mt. stotov umetnega gnoja za izboljšanje travnikov in polja, kar je za prvo leto gotovo veliko. Da se sadjarji bolj poprimejo umnega sadjarstva, priredila je zadruga v pretekli jeseni v prostorih «Narodnega doma» v Celji razstavo sadja in grozdja. Razstava se je obnesla izborna, da so se izrekli odlični strokovnjaki jako laskavo in pohvalno o njej. Denarni promet, kateri je znašal do konca l. 1898 nekaj čez 5000 gl. svedoči, da je začetek sicer skromen, a za novo podjetje s 45 zadružniki vedno dovolj velik. Da ne znaša čisti dobiček prvo leto več nego 60 gl. 31 kr., je vzrok, ker je posredovala zadruga za umetni gnoj nele samo brez provizije, nego je še vplačala vse upravne stroške. Bila ji je skrb, da so dobili kmetovalci ta gnojila po nizki ceni in so si vsled tega lahko večje množine naročali. To ravnanje pa dokazuje, da deluje zadruga v resnici na korist svojih udov. Ker znaša rezervni zaklad s priklopljenjem 30% čistega dobička 76 gl. in vplačani deleži znašajo 102 gl., je razvidno, da so ti deleži pokriti s 75%, kar je za prvo leto gotovo veliko, če se ozira na obilne stroške za upravo in ustanovljenje zadruga.

Neminljivih zaslug pa si pridobiva predstojništvo kmetijske zadruga v Žalci, da se trudi s snovanjem kmetijskih zadrug povsod, kjer se ljudje zato zanimajo. In ta trud ni brezvspešen. Že so se osnovali kmetijske zadruga v Št. Juriju ob južni žel., Sv. Juriju ob T., na Cvenu in Križevcih pri Ljutomeru, in kmalu bodo nastale zadruga v Bučevcih, Solčavi, Ljubnem, Orehovcih, Spod. Polskavi, Jarenini.

Ko bode osnovanih vsaj deset kmetijskih zadrug, kar se zgodi v kratkem času, napravi in ustanovi se zaveza kmetijskih zadrug, in takrat se šele odpre pravo vspešno in plodonosno delovanje v povzdigo kmetijstva. V teku tega leta ustanovila bo naša kmetijska zadruga s pripomočjo države in dežele več mlekaric in v slogi s hmeljarskim društvom skladišče za hmelj in drugo poljsko blago. In tako upamo, da bode mogoče z božjo pomočjo in neumornim združenim delom sicer korak za korakom, a gotovo in zanesljivo rešiti propadajoče kmetijstvo, in istemu pripomoči do veljave in blagostanja.

Ivan Kač.

Iz Stoperc. (Predrzen tat.) Že nad dve leti se je klatil po naših goščah predrzen

da blagoslovi Bog njene naklepe. — A že med potjo zve Marjetica, v koliko nevarnost se je podala. — Nje očitna enakost z Marijo Antoaneto zbudila je povsod pozornost in nezaupnost ter zakrivila, da so jo čisto surovo zasramovali in grdo psovali; zato si je kmalu zakrila obraz z gosto tančico ter žalostna nadeljevala pot s poštnim vozom. — Ko dospé v Pariz, hiti naravnost v svoj ljubljenski zavod, kjer je prebila najsrečnejša leta. Tukaj jo vsprejmejo z vso iskrenostjo in prisrčnostjo. A žalostna opazi, kolika sprememba jo obdaja. Le nekaj redovnic še je bivalo tod, vse druge so po povelju predpostavljenih zbežale v oddaljene samostane; tudi ostale, čakale so le odločilnega trenutka, da zapuste glavno mesto.

Ves Pariz bil je grozno predrugačen. Povsod so se javili znaki najstrašnejše zmote in zmešnjave; nekateri prebivalci bili so polni strahu, groze, smrtnih slutenj in nemira, drugi pa polni hudobije, neusmiljenosti in punta ter so napolnjevali dan za dnevom z novimi grozovitostmi in sramotnimi, brezsrčnimi djanji.

Marjetica se trudi noč in dan, da bi dospela do kraljeve družine, a vse je bilo zastonj; povrh prisla še je čisto sama v smrtno nevarnost, kateri je le siloma ušla. Podoba kraljčina, koje je takorekoč sama